

TARTALOM

BEVEZETÉS	9
MIÉRT ÉPÍTKEZNEK?	10
AZ ÉPÍTMÉNYEK TÍPUSAI	12
A FÖLD ALATT	14
A FÖLD FELETT	16
A VÍZBEN	18
HIHETETLEN ÁLLATVILÁG	20
KORALLOK	22
PUHATESTŰEK	24
Osztrigák	24
FÉRGEK	25
Giliszták	25
ÍZELTLÁBÚAK	26
Darázspók	28
Vizipók	30
Csapóajtós pók	32
Remeterák	34
ROVAROK	36
Szaporodás	38
A teljes átalakulás	40
Darazsak, méhek...	42
Kaptárak	44
...és hangyák (hangyabolyok)	46

Lopódarázs	48
Levélvágó hangya	50
Szövőhangya	54
Argentín hangya	56
<i>Formica archiboldi</i>	60
<i>Odontomachus</i>	61
Termeszek	62
Iránytűtermesz	63
A tegzeslégy lárvája	66

HALAK	68
Tengeri ingolák	70
Sziámi harcoshal	72
Tüskés pikó	74
Papagájhal	76
Iszaphal	78
A halak érdekes szaporodási formái	80

KÉTÉLTŰEK	82
Három nagyon különböző kétéltű:	
Féreggötefélék (Caeciliidae)	84
Farkos kétéltűek (szalamandrák és götétek)	84
Farkatlan kétéltűek (békák, varangyok és axolotlok)	85
Tarka levelibéka	86

HÜLLŐK	88
Krokodilok	90

Púpos krokodil	92
Közönséges levesteknős	94
Zöld gyík	96

MADARAK 98

Fészkek	100
Közönséges fazekasmadár	102
Pompás lantfarkúmadár	104
Lugasépítő madarak	106
Kék lugasépítő vagy selyemmadár	108
Szövőmadarak	110
Homoki ásótyúk	112
Szalangána	114
Adélie-pingvin	116
Szamárpingvin	117
Császárpingvin	118

EMLŐSŐK 120

Kloákások	122
Kacsacsőrű emlős	122
Hangyászsün	124
Erszényesek. Erszényes emlősök	126
Vombat	128
Rovarevők	130
Közönséges vakond	130
Főemlősök	132
Fészkepítő főemlősök	134
Fekete-fehér vari	134

Hegyi gorilla	136
Ragadozók	138
Medvék	138
Barna medve	139
Fekete medve	140
Üregek	142
Borz	144
Vörös róka	146
Nyúlalakúak. Üregi nyúl és mezei nyúl	148
Menyétfélék	
Európai vidra	150
Tengeri vidra	152
Rágcsálók	
Kanadai hó	154
Csupasz turkáló	158
Prérikutya	160
Mormota	164

AZ EMBER

Az ember mint építész	166
A pusztító ember	168

SZÓSZEDET 170

NÉVMUTATÓ 172

BEVEZETÉS

HAJLAMOSAK VAGYUNK AZT GONDOLNI, hogy az ember az egyetlen élőlény, aki épületeket képes emelni. Elfelejtjük azonban, hogy az állatok sokszor olyan nagy és összetett építményeket hoznak létre, amelyekhez **figyelemreméltó képességekre** és gyakran **rendkívüli erőre** is szükség van. Az állatvilág építészei között mindenféle méretű és formájú, a világ **különböző élőhelyein élő** állatokat is megtalálhatunk.

Néhányan egyedül építkeznek, míg mások csoportokat vagy csapatokat alkotnak az építmények létrehozásához, amelyek az **építő egyedek méretéhez képest hatalmasak**.

AZ ÁLLATVILÁG ÉPÍTŐMESTEREI nagyon tehetségesek. Rágnak, szőnek, ásnak, csatornákat vájnak, díszítenek és terveznek. Néhányuk még az építőanyagot is saját maga készíti. **A természetek** például a nyálukat földdel keverik, és egyfajta lágy cementet hoznak létre. **A darazsak** a nyálukat faanyaggal keverve olyan anyagot készítenek, mely kiszáradva a papírhoz hasonló. **A pókok és néhány hangyafaj testében** olyan mirigyek találhatóak, amelyek selymet termelnek a szövéshez. Más építkező állatok pedig bármit felhasználnak, amit a környezetükben találnak.

MIKÖZBEN AZ EMBER speciális szerszámokat talál ki az építkezéshez, addig sok építész állatfaj **a különböző testrészeit használja eszközként.** Ezek a testrészek erre a célra módosultak, így lehetővé teszik, hogy az állat ügyesen és hatékonyan építkezessen. Például **az erőteljes lábak és karmok, erős fogak és hajlított csőrök** olykor azt a célt szolgálják, hogy **egyszerűbbé tegyék egy építész állat munkáját.**

MÉG A NÖVÉNYEK IS ÉPÍTKEZNEK. **A gyökereik egyfajta hálózatban** egyesülnek **a mikorrhízán keresztül.** Ez egy olyan szimbiózis, amely **a növények gyökere és a gombák között** alakul ki, a társulás a gyökereken keresztül érvényesül, és egyaránt előnyös a növénynek és a gombának is.

MIÉRT ÉPÍTKEZNEK?

Az állatok nem kedvtelésből építkeznek. Minden építményüknek célja van.

CSAPDÁK

Néhány építmény csapda, amelyet a POTENCIÁLIS ZSÁKMÁNYNAK állítottak.

ÜZENET A NŐSTÉNYNEK

Máskor a hím minden képességét latba veti, hogy UDVAROLJON A NŐSTÉNYNEK.

FÉSZEK A TOJÁSOKNAK

Sok építményt arra terveztek, hogy FÉSZEK LEGYEN, ahol a tojásokat melegíthetik, míg az utódok teljesen ki nem fejlődnek bennük, és KÉSZEN NEM ÁLLNAK A KIKELÉSRE.

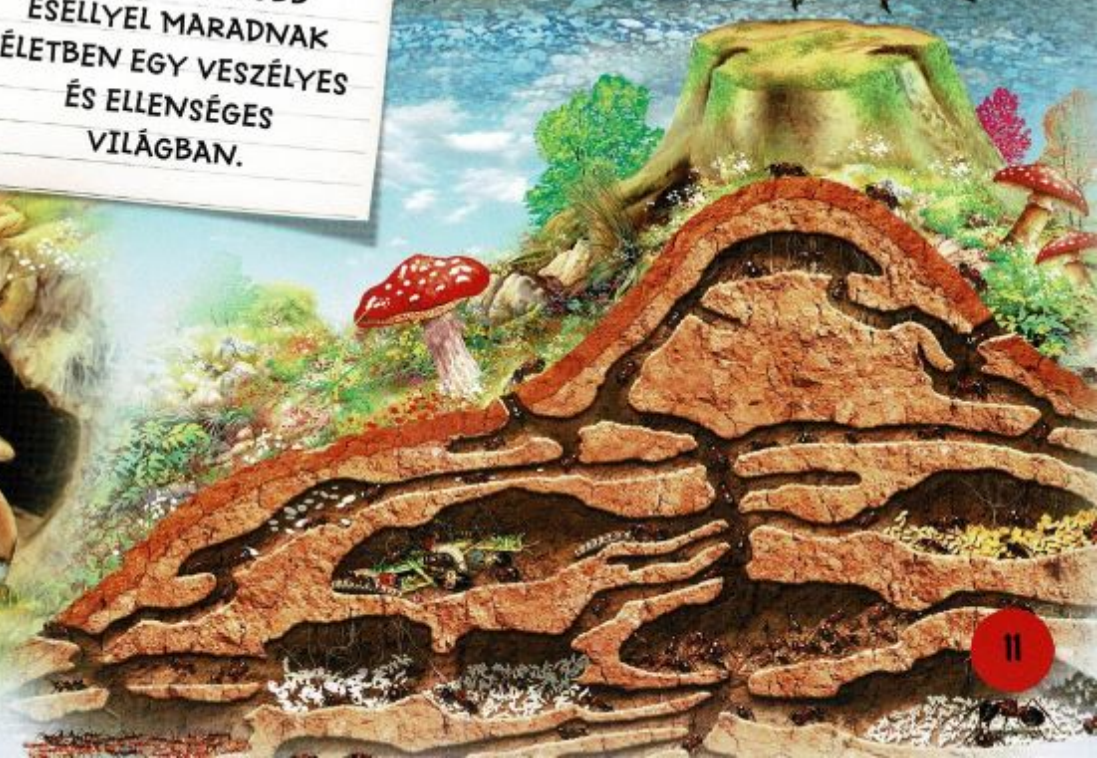

AZ UTÓDOK
VILÁGRA
HOZATALÁHOZ
ÉS MENEDÉKŰL

MENEDÉK A legjobban kidolgozott építmények AKÁR ERŐDNEK IS TŰNHETNEK, amelyek az építkező állat vagy kolónia védelmét szolgálják. Ezek az erődök általában MENEDÉKET NYÚJTANAK, AHOL AZ UTÓDOK BIZTONSÁGBAN REJTŐZHETNEK, távol a lehetséges veszélyforrásoktól. Lehetnek hatalmas építmények is, ALAGUTAK ÉS JÁRATOK hálózatával, akár KLIMATIZÁLHATJÁK ÖKET, LEHET LEFOLYÓJUK, ÉLÉSKAMRÁJUK, KÜLÖN SZOBÁIK AZ UTÓDOKNAK... SŐT MÉG KERTJEIK IS LEHETNEK.

EZEKNEK
A LÉLEGZETELÁLLÍTÓ
ÉPÍTMÉNYEKNEK
KÖSZÖNHETŐEN
AZ ÁLLATOK JOBB
ESÉLYEL MARADNAK
ÉLETBEN EGY VESZÉLYES
ÉS ELLENSÉGES
VILÁGBAN.

AZ ÉPÍTMÉNYEK TÍPUSAI

A SZÖVŐMADÁR
FÉSZKE A FÁN

Fészek a fán
(KÖZÖNSÉGES
FAZEKASMADÁR)

Talajon található
fészkek, mint a LANT-
FARKÚ MADÁRÉ

Termeszvárak

A nőtény odavonzására készült
mesterművek (KÉK LUGASÉPÍTŐ)

A KOLIBRI
apró fészke

A GÓLYA hatalmas fészke

FÉSZKEK

MADÁRFÉSZKEK: Sokféle típusuk van, a kolibri apró fészkrétől egészen a gólya hatalmas fészkéig.

- Többféle anyagból állhatnak: ágakból, trágyából, sárból, kis botokból, fényes tárgyakkól...
- Bárhol lehetnek: a talajon, a cserjésben, fákon, harangtornyokban, sziklákon
- Néhányuk igazi mestermű, amely odavonzza a nőstényeket

HALAK IVADÉKGONDOZÓ HELYE: Buborékból készült fészkek

ROVAROK: Termeszvárak és méhkasok

Házfalon lévő fészkek,
mint a FECSKÉÉ

Sziklás helyen lévő
fészkek (VÍZIRIGÓ)

MÉHKAS